

BIULETYN SAMORZĄDOWY Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 6(110) czerwiec 2021, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Aktywne wakacje

Wakacje to czas odpoczynku dla dzieci, ale jednocześnie okres wytężonej pracy instytucji kultury. Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu przygotował dla dzieci pozostających w tym okresie na terenie gminy propozycję wakacyjnych zajęć.

Więcej na str. 16

Dawne polskie tradycje

Wianki poświęcone w czasie oktawy Bożego Ciała, są symbolem ludzkiej pracy, a także darów od Boga. Skansen - Muzeum Kultury Ludowej w Sidzinie, podtrzymując i promując zwyczaj wicia wianków, rokrocznie organizuje konkurs na ten najpiękniejszy i najbardziej odzwierciedlający tradycję naszych przodków.

Więcej na str. 6

Deklaracje do CEEB

od 1 lipca 2021 r. każdy właściciel lub zarządca nieruchomości zobowiązany jest do złożenia deklaracji dotyczącej źródeł ciepła zarówno w budynkach mieszkalnych jak i niemieszkalnych.

Więcej na str. 6

XXIII sesja Rady Gminy Bystra-Sidzina

24 czerwca odbyła się XXIII sesja Rady Gminy Bystra-Sidzina, podczas której debatowano nad "Raportem o stanie gminy" oraz zatwierdzono wykonanie budżetu gminy za rok 2020.

Więcej na str. 2-4

Realizacja funduszu sołeckiego w Bystrej Podhalańskiej

W sołectwie Bystra Podhalańska zrealizowane zostały wszystkie zadania zgłoszone w ramach funduszu sołeckiego na 2021 r.

Więcej na str. 4-5

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 26 maja 2021 r. do 30 czerwca 2021 r.

W wymienionym okresie prócz zarządzeń w sprawie zmiany w planie finansowym Gminy Bystra-Sidzina na 2021 rok oraz zarządzeń w sprawie zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na 2021 r. wójt wydał zarządzenia w sprawach:

1) przedłużenia terminu składania ofert i terminu rozstrzygnięcia konkursu ofert w ogłoszonym konkursie ofert na zorganizowanie i przeprowadzenie letniej kolonii nadmorskiej z programu zajęć profilaktycznych dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej,

2) powołania komisji konkursowej do rozpatrzenia i zaopiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert złożonych na realizację zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury,

3) ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert złożonych na realizację zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,

4) upoważnienia pracownika Urzędu Gminy Bystra-Sidzina do podpisywania pism w imieniu Wójta Gminy Bystra-Sidzina,

5) powołania komisji egzaminacyjnej dla nauczyciela ubiegającego się o awans na stopień nauczyciela mianowanego.

W wymienionym okresie Wójt zawarł następujące umowy:

1) osiem umów na dofinansowanie wymiany kotła, zawarte z osobami fizycznymi,

2) na wykonanie remontu rynien i rur spustowych na budynku Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej,

3) na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania dla szkół w ramach projektu pn. „Małopolska Tarcza Antykryzysowa”,

4) na zaprojektowanie i wykonanie rozbudowy oświetlenia na terenie gminy na roli Stopkowej,

5) na opracowanie dokumentacji na projektowo-kosztorysowej dla budowy placów sportowo-rekreacyjnych

w Sidzinie i Bystrej Podhalańskiej,

6) na zorganizowanie wycieczki do Beskidzkiego Centrum Nauki „NAUKOTECHNIKA” w Świnnej w ramach projektu „Małopolskie Talenty I i II etap,

7) dwie umowy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków zawarte z osobami fizycznymi,

8) na remont drogi rolnej na roli Ciapałowa w Bystrej Podhalańskiej oraz nadzór inwestorski tego remontu,

9) na realizację zadania publicznego, dotyczącego opracowania przez Stowarzyszenie „Tradycja i Natura” publikacji pn.: „Wspomnienia Inspiracja Działań”,

10) na realizację zadania publicznego - zakup strojów regionalnych dla KGW „Bystrzanki” w Bystrej Podhalańskiej,

11) na realizację zadania publicznego, dotyczącego zrealizowania przez Stowarzyszenie „Sidzinianki” materiału filmowego pn.: „Sidzińskie Wesele – Tradycje uchwycone we współczesnej produkcji filmowej”,

12) na zorganizowanie i przeprowadzenie letniej kolonii w miejscowości nadmorskiej z programem zajęć profilaktycznych i socjoterapeutycznych w ramach 10-dniowego turnusu dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi,

13) o współkorzystanie z TAURON- Nowe Technologie Wrocław z infrastruktury elektroenergetycznej w celu zabudowania infrastruktury oświetleniowej tj. sieci oświetlenia,

14) dwie umowy na rozproszczenie zawiadomień o zmianie wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,

15) na opracowanie dokumentacji umożliwiającej translokację obiektu z Bystrej Podhalańskiej na teren Skansenu w Sidzinie,

16) na współfinansowanie ze Starostwem Powiatowym remontu drogi na odcinku Sidzina-Toporzysko,

17) na dotację z rządowego programu „Posilek w szkole i w domu”.(A.N.)

Relacja z XXIII sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina.

XXIII sesja Rady Gminy Bystra-Sidzina odbyła się w dniu 24 czerwca 2021 r. Jednym z punktów obrad było przedstawienie Raportu o stanie Gminy Bystra-Sidzina za rok 2020. Obejmuje on zagadnienia związane z Radą Gminy, budżetem, działalnością gospodarczą, inwestycjami i remontami, infrastrukturą techniczną, oświatą, promocją, bezpieczeństwem, ochroną zdrowia i pomocą społeczną. Opracowanie stanowi dokładny wgląd w sytuację gospodarczą i społeczną Gminy Bystra-Sidzina. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy w 2020 roku. Raport został

przygotowany na podstawie materiałów przygotowanych przez Referaty Urzędu Gminy Bystra-Sidzina oraz pozyskanych z jednostek organizacyjnych gminy. Cały opracowany dokument dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy.

Podczas obrad odbyła się debata nad Raportem o stanie Gminy Bystra-Sidzina za rok 2020. Rada Gminy postanowiła udzielić Wójtowi Gminy Bystra-Sidzina wotum zaufania podejmując stosowną uchwałę. Podczas sesji rozpatrywano i zatwierdzano wykonanie przez Wójta Gminy budżetu gminy za rok poprzedni. Rada Gminy – po

uprzednim zapoznaniu się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, sprawozdaniem finansowym, informacją o stanie mienia komunalnego, opinią Komisji Rewizyjnej oraz Regionalnej Izby Obrachunkowej – udzieliła Wójtowi Gminy absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2020 rok.

Uchwalony przez Radę Gminy budżet, po uwzględnieniu zmian w ciągu roku, przewidywał realizację dochodów w kwocie 38.275.459,26 zł. Dochody wykonano w kwocie 44.300.606,88 zł, co stanowiło 115,74 % planu.

Uchwalony przez Radę Gminy plan wydatków budżetowych, po zmianach dokonanych w ciągu roku przewidywał kwotę 37.089.865,73 zł. Wydatki zrealizowano w kwocie 34.146.799,50 zł, co stanowiło 92,07 % ogółu planu.

Na wydatki majątkowe zaplanowano w budżecie Gminy kwotę 2.583.644,46 zł. Wydatkowano kwotę 2.241.570,74 zł, co stanowi 86,76 % planowanych wydatków na inwestycje. Udział % wydatków majątkowych w wykonanych wydatkach ogółem wyniósł 6,56%.

Na wydatki bieżące budżetu zaplanowano kwotę 34.506.221,27 zł. Zrealizowano wydatki w kwocie 31.905.228,76 zł, co stanowi 92,46 % planu.

Ustalona na dzień 1 stycznia 2020 r. łączna kwota planowanych przychodów budżetu w wysokości 1.712.890,00 zł została zmniejszona o kwotę 1.002.551,53 zł i na koniec 2020 r. wynosiła 710.338,47 zł. Wykonana kwota przychodów wyniosła 3.346.052,55 zł.

Łączna planowana kwota rozchodów budżetu ustalona na dzień 1 stycznia 2020 r. w wysokości 1.895.932,00 zł nie uległa zmianie. Wykonana kwota rozchodów wyniosła 1.895.932,00 zł.

Rezerwa ogólna budżetu na dzień 1 stycznia 2020 r. wynosiła 304.900,00 zł została zmniejszona o kwotę 258.607,00 zł i na koniec 2020 r. wynosiła 46.293,00 zł.

Rezerwa celowa ustalona na dzień 1 stycznia 2020 r. na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego w kwocie 100.000,00 zł została zmniejszona o kwotę 16.000,00 zł i na koniec 2020 roku wynosiła 84.000,00 zł.

Budżet Gminy za 2020 rok zamknął się nadwyżką w wysokości 10.153.807,38 zł. Planowana nadwyżka budżetu gminy na koniec 2020 r. wynosiła 1.185.593,53 zł.

Ponadto na XXIII sesji Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawach:

1) Zatwierdzenia skonsolidowanego bilansu Gminy Bystra-Sidzina za 2019 rok.

Gmina Bystra-Sidzina jako jednostka samorządu terytorialnego sporządza bilans skonsolidowany, który ma na celu przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej. W bilansie tym ujęte są dane Gminy Bystra-Sidzina oraz jednostek jej podległych, wg stanu na 31 grudnia. Obejmuje on bilans z wykonania budżetu, sprawozdanie łączne

jednostek budżetowych oraz bilanse instytucji kultury, tj.: Gminnej Biblioteki Publicznej w Sidzinie, Gminnego Ośrodka Kultury, Promocji Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina w Sidzinie i Skansenu w Sidzinie.

2) Zmiany Wieloletniej prognozy Finansowej Gminy Bystra-Sidzina.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bystra-Sidzina dokonano zmian w zakresie 2021 roku. Dochody budżetu zwiększone zostały o kwotę 257.422,00 zł. Wydatki budżetu zwiększono o kwotę 79.367,00 zł. Natomiast wynik budżetu (deficyt) oraz przychody budżetu z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych zmniejszono o kwotę 178.055,00 zł. W zakresie 2022 roku – wydatki budżetu, wynik budżetu (deficyt) oraz przychody budżetu z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych zwiększono o kwotę 178.055,00 zł. Zaktualizowane zostały wskaźniki spłaty zobowiązań w zakresie lat 2022-2024, a także informacje uzupełniające w latach 2021-2022.

W Wykazie Przedsięwzięć Gminy Bystra-Sidzina w przedsięwzięciu „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Bystra-Sidzina” zmniejszony został limit wydatków na 2021 rok o kwotę 394.464,86 zł i zwiększony limit wydatków na 2022 rok o kwotę 394.466,00 zł w związku ze zmianą harmonogramu planowanych robót spowodowaną koniecznością przeprowadzenia kolejnego postępowania przetargowego. Ponadto, wprowadzone zostało przedsięwzięcie „Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Bystrej Podhalańskiej i w Sidzinie” realizowane przez Urząd Gminy Bystra-Sidzina w latach 2021-2022 o łącznych nakładach finansowych w wysokości 400.000,00 zł;

3) Zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na rok 2021.

Plan dochodów budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2021 rok został zwiększony o kwotę 130.882,00 zł, w związku ze zwiększeniem stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od dnia 1 lipca 2021 r.

Plan wydatków budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2021 rok został zmniejszony o kwotę 47.173,00 zł. w planie dokonano przeniesień związanych z wydatkami bieżącymi o kwotę 170.000,00 zł z przeznaczeniem na pomoc finansową w formie dotacji celowej dla Powiatu Suskiego na dofinansowanie remontu drogi powiatowej nr 1683K Jordanów – Toporzysko – Sidzina w miejscowości Sidzina na długości 0,5 km. Zwiększono wydatki bieżące o kwotę 25.000,00 zł z przeznaczeniem na zabezpieczenie części wkładu własnego na realizację wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” – moduł 3 oraz na wykonanie ogrodzenia Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej. Zmniejszono wydatki majątkowe na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Bystra-Sidzina o kwotę 392.118,86 zł w związku ze zmianą harmonogramu planowanych robót spowodowaną koniecznością przeprowadzenia kolejnego postępowania przetargowego. Ponadto, zwiększono wydatki bieżące na

realizację zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi o kwotę 130.882,00 zł. Zwiększone zostały również wydatki o kwotę 31.563,86 zł, w związku z rozbudową oświetlenia ulicznego w Bystrej Podhalańskiej i w Sidzinie. Wprowadzone w uchwale zmiany dotyczyły także wprowadzenia wydatków majątkowych w kwocie 12.500,00 zł z przeznaczeniem na dotację celową dla Skansenu w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej na opracowanie dokumentacji umożliwiającej translokację

obiektu z Bystrej Podhalańskiej na teren Skansenu w Sidzinie.

4) Udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Suskiemu.

Rada Gminy, biorąc pod uwagę zły stan techniczny drogi powiatowej nr 1683K Jordanów – Toporzysko – Sidzina, postanowiła wyrazić zgodę na dofinansowanie remontu drogi w miejscowości Sidzina na długości 0,5 km. (A.N.)

Realizacja funduszu sołeckiego w sołectwie Bystra Podhalańska

Fundusz sołecki to środki wyodrębnione z budżetu gminy, zagwarantowane na realizację przedsięwzięć służących poprawie życia mieszkańców. Podstawą prawną jego funkcjonowania jest Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim. Kwota przypadająca na dane sołectwo obliczana jest na podstawie wzoru przedstawionego w ustawie i dla poszczególnych sołectw przedstawiana jest do 31 lipca roku poprzedzającego rok, w którym poniesione zostaną wydatki. W 2021 r. z budżetu gminy wyodrębnione zostało na ten cel dla każdego sołectwa 48.435,30 zł. Wyodrębnienie funduszu nie jest obligatoryjne dla wszystkich gmin.

O tym, na co zostaną przeznaczone środki w konkretnym sołectwie decydują mieszkańcy głosując w trakcie zebrania wiejskiego. Projekt wniosku dotyczący funduszu sołeckiego może złożyć sołtys, rada sołecka lub 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Uchwała zebrania wiejskiego dotycząca wniosku musi zostać dostarczona wójtowi, do 30 września roku poprzedzającego rok, w którym poniesione zostaną wydatki. Aby przedsięwzięcie mogło być zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego, musi służyć poprawie życia mieszkańców, należeć do zadań własnych gminy i być zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Podczas ubiegłorocznego Zebrania Wiejskiego sołectwa Bystra Podhalańska, w którym wzięło udział 36 osób, mieszkańcy zdecydowali o przeznaczeniu środków funduszu sołeckiego w 2021 roku na trzy cele:

1) Zakup urządzeń do siłowni plenerowej przy Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej.

Na placu obok boiska sportowego przy szkole zamontowane zostały urządzenia do ćwiczeń, takie jak: Narciarz – sprzęt z drążkami dla rąk i nóg i stopnicami dla nóg, służące do wymachów nogami w kierunku przód-tył,

Wioślarz - urządzenie z siedziskiem i stopnicami, służące do wykonywania stymulacji wiosłowania.

Orbitrek – urządzenie z dwiema stopnicami dla nóg, służące do wykonywania stymulacji biegu.

Wahadło/Twister – urządzenie z platformą, służące do skrętów dolnych partii ciała,

Drabinka/prostownik pleców- urządzenie do wzmacniania mięśni brzucha i pleców, podciągania i rozciągania ciała,

Motyl/wyciąg górny- urządzenie z siedziskiem, służące do wzmacniania mięśni klatki piersiowej, pleców i ramion,

Stepper/prasa ręczna- urządzenie z dwiema stopnicami, służące do wykonywania stymulacji wchodzenia po stopniach.

Prasa nożna/przywodziciel – urządzenie z dwiema stopnicami, służące do wzmacniania mięśni nóg, brzucha i bioder.

Aktywność fizyczna i ćwiczenia ruchowe korzystnie wpływają na układ krążeniowo-oddechowy, poprawę kondycji ruchowej i wspomaganie redukcji tkanki tłuszczowej.

Wszystkie zamontowane urządzenia i elementy wyposażenia posiadają atesty i certyfikaty bezpieczeństwa potwierdzające, że zostały wykonane w oparciu o obowiązujące normy w tym zakresie oraz posiadają dopuszczenie do stosowania w kontakcie z dziećmi.

Na wykonanie siłowni plenerowej Gmina Bystra-Sidzina przeznaczyła łącznie 30.750 zł. W tym, w ramach środków z funduszu sołeckiego: 20.501,30 zł i dodatkowo ze środków budżetowych 10.248,70 zł.

2) Zakup instrumentów muzycznych dla kapeli oddziału Związku Podhalan w Bystrej Podhalańskiej.

Kapela oddziału Związku Podhalan w Bystrej Podhalańskiej reprezentuje nasz region w muzyce, gwarze i stroju. Członkami zespołu są młodzi i utalentowani muzycy, zamieszkujący naszą gminę. Swoją muzyką kapela promuje region podczas licznych festynów, imprez plenerowych i okolicznościowych, oraz prowadzi warsztaty gry na instrumentach ludowych dla najmłodszych adeptów muzyki góralskiej. Zakup wyposażenia pozwoli na promocję Gminy Bystra-Sidzina poprzez kultywowanie lokalnej twórczości muzycznej nie tylko na obszarze gminy, ale również poza jej granicami. Podczas organizowanych prób i występów członkowie kapeli już korzystają z dwóch nowo zakupionych akordeonów, 7 skrzypiec i basów góralskich.

Na zakup sprzętu muzycznego Gmina Bystra-Sidzina przeznaczyła 16.934 zł.

3) Wyposażenie zaplecza kuchennego w budynku OSP w Bystrej Podhalańskiej.

Decyzja o przeznaczeniu środków wyodrębnionych z budżetu gminy w ramach funduszu sołeckiego, na wyposażenie zaplecza kuchennego w budynku OSP w Bystrej Podhalańskiej, kierowana była głównie chęcią podniesienia jego standardu. Zakup urządzeń ułatwi przygotowanie i zwiększy częstotliwość organizowanych przyjęć, a także wpłynie na zaspokojenie niezbędnych wymogów sanitarnych. W ramach zadania zakupiona i zamontowana została profesjonalna 6-palnikowa kuchnia gazowa i okap przyścienny, a także zmywarka z dozownikiem płynu myjącego i podstawą, spryskiwacz z baterią stołową i wylewką oraz regulator obrotów.

Na zakup wyposażenia Gmina Bystra-Sidzina przeznaczyła łącznie 17.000 zł. W tym w ramach środków z funduszu sołeckiego: 11.000,00 zł i dodatkowo ze środków budżetowych 6.000,00 zł.

Zgodnie z ubiegłorocznym wnioskiem z Zebrania Wiejskiego sołectwa Sidzina, środki funduszu sołeckiego mają być przeznaczone na wykonanie drogi wewnętrznej wraz z utwardzeniem terenu na działce gminnej w obrębie szkoły, przedszkola i ośrodka zdrowia w Sidzinie. Zadanie to ma poprawić bezpieczeństwo mieszkańców, a zwłaszcza uczniów szkoły, w chwilach największego natężenia ruchu w tym rejonie. Zadanie wykonane będzie do końca bieżącego roku. (A.N.) Fot. A. Nieużytek, G. Drobný, SP w Bystrej Podhalańskiej

Pokaz ekologicznych kotłów i odnawialnych źródeł energii

29 maja 2021 r. na placu festynowym w Bystrej Podhalańskiej odbył się pokaz ekologicznych kotłów oraz odnawialnych źródeł energii. Mieszkańcy nie tylko mogli zapoznać się z ofertą wiodących producentów pieców ale i poznać działanie takich urządzeń jak pompy ciepła czy panele fotowoltaiczne. Dodatkowo, osoby zainteresowane wymianą kotła czy termomodernizacją budynku mogły zasięgnąć informacji na temat dostępnych form dofinansowań, a także uzyskać pomoc przy wypełnianiu wniosków do tychże programów. (K.D.) Fot. K. Duda

Informujemy, iż od 1 lipca 2021r. każdy właściciel lub zarządca nieruchomości będzie zobowiązany do złożenia deklaracji dotyczącej źródeł ciepła zarówno w budynkach mieszkalnych jak i niemieszkalnych.

Deklarację będzie można złożyć w formie elektronicznej za pomocą strony internetowej www.zone.gunb.gov.pl lub w formie papierowej w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina, pokój nr 1.

Na wysłanie lub złożenie deklaracji obywatele będą mieli:

- 12 miesięcy w przypadku budynków już istniejących,
- 14 dni od uruchomienia nowego źródła ciepła w przypadku nowo powstałych obiektów lub w przypadku zmiany źródła ciepła na nowe w budynkach już istniejących

Więcej informacji na temat CEEB można znaleźć na stronie internetowej: www.zone.gunb.gov.pl

KONKURS NA WIANEK Z OSTATNIEGO NIESZPORU

Kolejny raz odbył się konkurs na wianek poświęcony w ostatni Nieszpór kończący oktawę Bożego Ciała, kiedy to błogosławione są kwiaty i pierwociny roślin. Poświęcony wianek umieszczano na ścianie domu w okolicy drzwi, a święcone zioła i kwiaty palono w czasie burzy lub używano przy chorobach tak ludzi, jak i zwierząt.

Święcenie wianków w naszych kościołach to żywa tradycja przejęta od matek i babć. Kobiety wiały wianki w czwartek, ósmego dnia po święcie Bożego Ciała, wplatając w niego zioła (macierzankę, kopytnik, przywrotnik, pokrzywę) oraz rosnące na łąkach barwne kwiaty, by wieczorem poświęcić je w kościele. Wianki wiały i święciły tylko i wyłącznie dziewczynki i kobiety, nigdy nie robili tego mężczyźni.

Jak co roku Skansen w Sidzinie - Muzeum Kultury Ludowej przypomina o tej pięknej tradycji organizując konkurs wianków. W tym roku do konkursu zgłoszono 82 wianki oceniane pod względem zgodności z tradycją, staranności oraz według określonych kategorii wiekowych. Te najpiękniejsze i najwierniejsze tradycji zostały

wyróżnione miejscami oraz uhonorowane nagrodami, a wszystkie pozostałe drobnymi upominkami.

Kultywując tradycję i wiarę w niezwykłą moc wianka trzeba pamiętać, że ziele z wianka spalone w piecu podczas nawałnicy chroni domostwo przed uderzeniem pioruna, zaś podane choremu zapewni powrót do sił. (J.Cz.) Fot.

Skansen MKL

Skansen w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej zwraca się z prośbą do mieszkańców gminy o przekazanie na rzecz Skansenu starych świętych obrazów – oleodruków sprzed 1970 roku oraz białej wyszywanej pościeli, a w miarę możliwości również starych poduszek i kołder puchowych.

Często wyrzucane relikty Waszej przeszłości znajdą godne miejsce w naszym Skansenie.

Historia jednego przedmiotu: Łóżko

Od zarania dziejów człowiek oprócz zabezpieczania podstawowych potrzeb potrzebował miejsca do odpoczynku. Prozaiczne elementy wyposażenia naszych domów jakimi są różnego rodzaju legowiska: łóżka, tapczany, kanapy występujące dziś na masową skalę i w niezmierzonej różnorodności, niejako zatracają pierwotne ich przeznaczenie. A i owszem służą do odpoczynku, do regeneracji sił po ciężkiej pracy, ale jest ich tak dużo w naszym wyposażeniu, w każdym pokoju, pomieszczeniu że niejako zatracają oryginalne przeznaczenie łóżka, pościeli. Dziś każdy może cieszyć się swoim pokojem i własnym miejscem do spania nie zauważając nawet że jeszcze 50 lat temu wcale nie było to takie oczywiste. W stojącej w sidzińskim skansenie chałupie Banasika czy wójta Maja, łóżka są elementami ekspozycji i właśnie ich olbrzymie znaczenie i przeznaczenie chcemy dziś opowiedzieć.

W domach naszych pradziadków stały łóżka których boki, wezgłowia, czoła i spody wykonane były z drewna. W biedniejszych domach wyłącznie surowe i ociosane, a w bogatszych precyzyjnie wycięte z zamontowanymi w wezgłowiach i czołach filonkami. Łóżko, jedno lub kilka, najczęściej stało we świetnicy (odpowiednik dzisiejszego pokoju), bardzo rzadko w piekarni (odpowiednik dzisiejszej kuchni). Łóżko stanowiło przede wszystkim element dekoracyjny chałupy, wyścielone puchowymi pierzynami i poduszkami, nakryte białym lnianym obrusem świadczyło o zamożności i gospodarności gaździny. W dawnych domach budowane były potężne, kamienne piece, tak w piekarni, jak i we świetnicy. Piec rozgrzewający się od kuchni był zbudowany w taki sposób, że podłużna kamienna podstawa, zasklepiona i wyrównana od góry stanowiła miejsce na obszerne legowisko. Na piecu ścielono sienniki, lniane worki wypełnione słomą żytnią i z tego legowiska korzystał ten kto się na nim zmieścił. Gdy rodzina była już zbyt rośła i często bardzo liczna, starsze dzieci spały na ławach w piekarni, latem natomiast powszechne było spanie na

sianie. Korzystanie z właściwego łóżka - mebla, było zarezerwowane na szczególne okazje, czy to w przypadku choroby, czy też wizyty księdza z wiatykiem. To samo łóżko było świadkiem przychodzenia na świat kolejnych dzieci w rodzinie, a także gościło śmierć zabierającą z tego świata szczególnych domowników. Każdy z etapów życia czy przechodzenia do innego świata, w prostym świecie naszych dziadków był zupełnie naturalnym elementem ludzkiej egzystencji.

Łóżko było wyścielone siennikiem - lnianym workiem, wypełnionym grubą, szeleszczącą żytnią słomą, wymienianą co najmniej 2-3 razy w roku. Na siennik nakładano sztywną i szorstką łóktusę (prześcieradło) wykonaną ze zgrzebnego (gorszego gatunkowo) lnianego płótna. Ci którzy mieli okazję spać w takim łóżku, mieli zapewniony naturalny peeling. Jeżeli było więcej łóżek, to jedno z nich stało zawsze tylko na paradę (na pokaz). Dzieciom nie wolno było na takie łóżko wyskoczyć ani pognieść poukładanych często sięgających pod samą powalę pierzyn i poduszek (zogówków). Wszystko było solidnie wytrzepane i pięknie, równiutko ułożone. Nie wolno było też skakać po innych łóżkach czy pościelach, ponieważ zrobienie pierzyn i poduszek wymagało zaangażowania oraz wiele pracy, więc trzeba było je szanować by mogły służyć przez wiele lat.

Każda gospodyni hodowała gęsi po to, by mieć pióra, puch i co jakiś czas zrobić nową poduszkę, bądź uzbierać na pierzynę. W dawnych chałupach zimowe noce nieraz bywały bardzo zimne, a pościel z piór doskonale przed tym zimnem zabezpieczała.

Poduszki i pierzyny były też niezbędnym elementem wiana wychodzącej za mąż kobiety, po to by w nowym domu zaścielić łóżko swoją własną, nową pościelą. Łóżko było zawsze starannie zaścielone i nakryte przez gospodynię. Niepościelone łóżko świadczyło o lenistwie i niechlujstwie gaździny.

Jeżeli ktoś chce zobaczyć jak wyglądały dawne łóżka musi wybrać się do skansenu, są tu prawdziwe sienniki z żytniego „okocka”, zgrzebne łóktuse, pierzyny i zogówki z gęsiego pierza. (J.Cz.) Fot Skansen - MKL

POŻARY W SIDZINIE

Poruszeni do głębi nieszczęściem jakie dotknęło wieś Nowa Biała na Spiszu spieszymy z pomocą, jak zawsze w takich przypadkach, pierwsi do pomocy są Druhowie z jednostek OSP - za co im wielka chwała.

Niewyobrażalny zasięg i moc żywiołu skłania do refleksji. Wspomnijmy zatem poświęcenie sidzińskich strażaków w walce z żywiołem.

Kronika strażacka mówi o czterech przypadkach zbiorowych pożarów w Sidzinie.

25 kwietnia 1911 roku spłonęły zabudowania przykościelne, parkan, wieże kościoła i domy na roli Chorążowej.

18 maja 1931 roku pożar strawił domy na rolach: Czarnowej, Pastwowej i Majowej. Ze wspomnień mieszkańców wiemy, że ci którzy nie brali udziału w akcji gaszenia wychodzili przed swoje domy i trzymając w rękach święte obrazy głośno wzywali Bożej pomocy, gdyż ponad ich głowami leciały niesione silnym wiatrem wyrwane z dachów płonące żywym ogniem gonty i spadały gdzie popadnie nawet kilka kilometrów dalej. Jakimś cudem spłonęło tylko 38 domów i 40 stodół, reszta wsi ocalała.

Podczas II Wojny Światowej Niemcy spalili:

- 13 października 1944 roku - 9 gospodarstw

mieszkańców Polany Malinowe w Sidzinie, oraz schronisko turystyczne pod Halą Krupową,

- 26 stycznia 1945 roku spacyfikowano role: Krupową, Makówkę i Mikową, co łącznie stanowiło 24 domostwa, a w Bystrej Podhalańskiej spalono 5 domów.

Jesienią 1950 roku podczas pożaru na roli Jarominowej spłonęło 6 domów i 7 stodół.

(Fragmenty opracowań wydanych z okazji 100-lecia powstania OSP Sidzina, 85-lecia powstania OSP Bystra Podhalańska. Opracowanie: Jadwiga Czarny, Tadeusz Uczniak)

" WSZYSTKIE DZIECI NASZE SĄ..." DZIEŃ DZIECKA Z GOKPTiS

Dzień Dziecka to jeden z najradośniejszych dni, na który czekają młodsze i starsze dzieci. Mając na uwadze, że szczególnie w tym dniu dzieci powinny być uśmiechnięte, radosne i szczęśliwe, wszystkim zależy, aby był on pełen atrakcji, wyjątkowy i długo wspominany.

W tym roku jego obchody rozpoczęły się już w sobotę 29 maja poprzez organizację wesołej zabawy z poczęstunkiem dla dzieci z Regionalnego Zespołu "Holniki".

W niedzielę 30 czerwca pogoda odrobinę nie dopisała, dlatego zabawy i gry przewidziane w programie obchodów DNIA DZIECKA przeniesione zostały do sal OSP w Bystrej Podhalańskiej i Sidzinie przy pełnym zachowaniu obowiązujących obostrzeń wynikających z pandemii koronawirusa COVID-19.

Na dzieci czekały liczne zabawy i rozgrywki prowadzone przez profesjonalną animatorkę przy wsparciu pracowników Gminnego Ośrodka Kultury Bystra-Sidzina oraz Panie: Ewelinę Gwiazdoń i Lucynę Marfiak. Nagrody w niektórych rozgrywkach ufundowała LGD "Podbabiogórze". Sponsorem zaś słodczy był sklep Stokrotka z Sidziny.

Dzieci z wielkim zainteresowaniem oglądały kolejne sceny prowadzonej animacji, chętnie brały udział w zabawach, rozwiązywały zagadki, włączały się do śpiewania znanych piosenek.

Mamy nadzieję, że ten dzień dzieci zapamiętają jako radosny i pełen miłych wrażeń.

1 czerwca Gminny Ośrodek Kultury Bystra - Sidzina przygotował dla najmłodszych mieszkańców Gminy Bystra - Sidzina wyjątkowe wydarzenie - odwiedzin barwnych

bajkowych postaci - MISIA PANDY, KLAUNA, KRÓWKI, KUBUSIA PUCHATKA i KŁAPOUCHEGO. Odwiedziny lubianych postaci przyniosły wesołą zabawę, wielkie zdziwienie i miłe zaskoczenie dla podopiecznych Przedszkola Publicznego w Sidzinie i Bystrej Podhalańskiej oraz Przedszkola Niepublicznego "Chatka Małolatka" w Sidzinie.

Radość i zaciekawienie najmłodszych mieszkańców naszej gminy, to największe podziękowanie za pracę Gminnego Ośrodka Kultury Bystra -Sidzina na rzecz lokalnej społeczności.(T.T.) Fot. B. Lipka, T. Turowska

Gminny Ośrodek Kultury Bystra - Sidzina pragnie poinformować o otrzymaniu dotacji na przeprowadzenie projektu:

" ZIELONO MI"

Grupa nieformalna "POSZUKIWACZE ZDROWIA W NATURZE"

zaprasza wszystkie osoby pragnące poznać tajniki zbierania, przetwarzania i zastosowania roślin i ziół w codziennym życiu.

Prosimy o kontakt telefoniczny pod nr 18 26 99 001 lub 500 139 508

Dofinansowano ze środków Programu „Działaj Lokalnie XI” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Babiogórskie Stowarzyszenie Zielona Linia w Stryszawie

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE

BABIOGÓRSKIE
STOWARZYSZENIE
ZIELONA
LINIA

GOKPTiS
Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu

Z życia przedszkolaków naszej gminy...

Dzień Dziecka to jeden z najradośniejszych dni, na który czekają młodsze i starsze przedszkolaki. Mając na uwadze, że szczególnie w tym dniu dzieci powinny być uśmiechnięte, radosne i szczęśliwe, wszystkim zależy, aby był on pełen atrakcji, wyjątkowy i długo wspominany.

W tym roku, w Przedszkolu Publicznym w Bystrej Podhalańskiej obchody Dnia Dziecka świętowane były cały tydzień, Pani Dyrektor postarała się o wiele atrakcji dla najmłodszych.

Pierwszy dzień dzieci spędziły na zabawach w salach: odwiedzili ich przyjaciele z bajek Kulturalnie Bystra-Sidzina, Grupa teatralno-rozrywkowa "Leon" i "AnWe".

Drugi dzień dzięki sprzyjającej pogodzie upłynął na zabawach ruchowych zorganizowanych w ogrodzie przedszkolnym i na dmuchańcach.

W kolejnym dniu, 15.06.2021 r, dla grupy 5- latków zorganizowana została wycieczka – prawie godzinny rejs "Różą Wiatrów". Trasa wiodła wokół Jeziora Mucharskiego. Statek dotarł w pobliże korony zapory oraz do ptasich wysp.

17.06.2021r. grupa starszaków wybrała się na wycieczkę do stadniny koni w Toporzysku.

Podczas wycieczki dzieci zwiedziły stadninę, dowiedziały się wielu ciekawych rzeczy o życiu tych pięknych zwierząt oraz spędziły miło czas na pikniku i zabawach z chustami animacyjnymi. Największą jednak

radością była dla dzieci indywidualna przejażdżka na koniu.

Z pewnością te dni przedszkolaki zapamiętają jako radosne i chwile pełne miłych wspomnień. (E.G.)

Składamy serdeczne podziękowania:

Państwu Helenie i Adamowi Gałką

Państwu Anecie i Damianowi Gałką

Państwu Barbarze i Ryszardowi Ciapała

Państwu Anecie i Krzysztofowi Ciapała

Państwu Beacie i Rafałowi Lipką

Wójtowi Gminy Bystra-Sidzina

GOKPTiS Bystra-Sidzina

Marketowi JASKÓŁKA

Supersamowi SKRZAT

PSB Mrówka Osielec

Radzie Rodziców z poszczególnych grup

Grupom teatralno-rozrywkowym: „AnWe” i „Leon”

za zapewnienie wielu atrakcji

z okazji Dnia Dziecka w naszym Przedszkolu.

Dzień Mamy w przedszkolu

Każdy z nas Ją ma, każdy kocha najmocniej na świecie – Mama. To słowo na ustach każdego końcem maja się niesie. Za troskę, za miłość, cierpliwość podziękować dziś chcemy z piosenką na ustach i wierszem wyrazić to próbujemy. Niektórych Mam wśród nas już nie ma, lecz o nich też pamiętamy i do nieba serduszko wysyłamy. Dzieci z Przedszkola Publicznego w Sidzinie, pełne zapału i miłości do swych rodziców, przygotowały piękne i wzruszające przedstawienia z okazji Dnia Mamy w geście podziękowania za trud wychowania. Raz jeszcze życzymy każdej Mamie dużo zdrowia, radości i pociechy ze swych dzieci – pani Dyrektor i Nauczyciele Przedszkola. (A.K.T.)

Fot. Przedszkole Publiczne w Sidzinie

Wycieczka do Wrocławia

Dzień Dziecka we Wrocławiu spędzili uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej. Czternaścioro uczniów wybrało się wraz z opiekunami: panią Katarzyną Paleczny i panem Bartłojem Kozianą, aby podziwiać wrocławskie atrakcje i zabytki. Młodzież uczestniczyła w warsztatach edukacyjnych i zwiedzaniu wystawy w Centrum Edukacji Ekologicznej „Hydropolis” – centrum wiedzy o wodzie. Ośrodek łączy walory edukacyjne z nowoczesną formą wystawienniczą.

Jest to miejsce, w którym technologie multimedialne, interaktywne instalacje, wierne repliki i modele oraz bogate w informacje ekrany dotykowe służą ukazaniu wody z różnych perspektyw. Siedem stref tematycznych pokazuje wodę w innym aspekcie. Można w nich np. wejść do rzeczywistych rozmiarów repliki batyskafu Trieste, który jako pierwszy w historii dotarł do najgłębszego miejsca na Ziemi, poznać działanie starożytnych wynalazków związanych z wodą, czy dowiedzieć się, ile wody zawiera ludzkie ciało. Dodatkowo wystawę otwiera film Planeta Wody, a całość urozmaica strefa Wystaw Czasowych, w której ekspozycje są cyklicznie zmieniane.

Podczas zwiedzania miasta, młodzież szukała w różnych jego częściach charakterystycznych dla Wrocławia krasnali, których liczba sukcesywnie rośnie od 2005 roku. W pozostałym czasie wolnym ósmoklasiści spacerowali po Rynku i Ostrowie Tumskim. (B.K.) Fot. B. Koziana

"Kawiarenka Papieska"

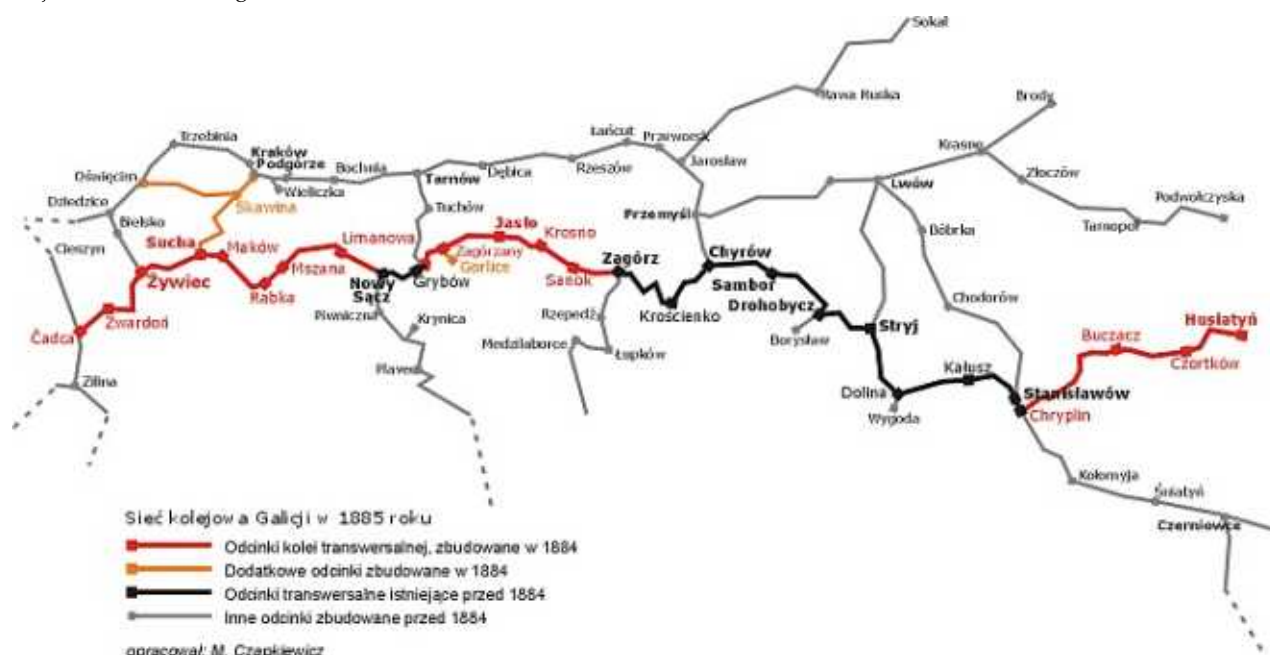
Bystrzańska młodzież realizująca zajęcia z przedsiębiorczości w ramach projektu "Małopolskie Talenty", przygotowała akcję charytatywną pod nazwą: "Kawiarenka Papieska". Akcja miała odbyć się z okazji zeszłorocznej 100 rocznicy urodzin Jana Pawła II, ale pandemia pokrzyżowała plany. Dopiero w niedzielę 13 czerwca 2021 roku młodzież zrealizowała swój plan. Uczniowie z klas ósmych ubrani w koszulki z zaprojektowanym przez siebie logo, sprzedawali kremówki, które dostarczyła Cukiernia "Ewa" z Makowa

Podhalańskiego, a także różne pozyskane drobiazgi: książki, kolorowanki, płyty CD i DVD itp. Natomiast Parafia św. Marcina w Bystrej Podhalańskiej udostępniła młodym przedsiębiorcom teren przy kościele, gdzie mogli zrealizować swój projekt. Organizatorzy akcji kierują serdeczne podziękowania do wszystkich, dzięki którym udało się zrealizować "Kawiarenkę"! Z zebranych funduszy 2000 zł zostało przekazane na leczenie chorego parafianina z Bystrej Podhalańskiej, a kolejne 1.500 zł dla zaprzyjaźnionej Parafii w Ikażni na Białorusi. (B.K.) Fot. B. Koziana

BUDOWA PRZYSTANKU KOLEJOWEGO BYSTRA PODHAŁAŃSKA

W latach 1882-85 austriackie Cesarsko-Królewskie Koleje Państwowe wybudowały nową drogę żelazną, zwaną Galicyjską Koleją Transwersalną, biegnącą wzdłuż głównego grzbietu Karpat. Rozpoczynała się ona w Cieszynie i biegła przez Cadcę, Zwardoń, Żywiec, Suchą, Chabówkę, Limanową, Nowy Sącz, Zagórz, Sambor, Stryj, Stanisławów do Husiatyna. Była to wojskowa linia strategiczna.

Mapa poziomicowa przebieg linii kolejowej Bystra- Jordanów (Archiwum Państwowe Katowice)

16 grudnia 1884 miał miejsce pierwszy przejazd pociągu z Żywca przez Suchą, Maków, Osielec, Jordanów, Chabówkę, Rabkę, Mszanę Dolną... do Nowego Sącza.

Od 22 grudnia 1884 roku połączono Suchą z Krakowem. W roku 1899 wybudowano odgałęzienie z Chabówki do stolicy Tatr. Pierwszy pociąg do Zakopanego wjechał 25 września 1899 r. Zakopane stało się wówczas bardzo modnym kurortem. Bystra musiała jeszcze długo czekać, zanim zatrzymał się tu pociąg.

Pomysł utworzenia w Bystrej przystanku kolejowego podsunął w 1918 r. Zarząd Dóbr Arcyksiążęcych w Żywcu, który już w 1914 r. urządził tu bocznice załadunkową. W celu rozeznania kosztów utworzenia przystanku Zarząd Dóbr Arcyksiążęcych skierował 11 września 1918 r. zapytanie do Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie. W odpowiedzi 23 grudnia 1918 r. Dyrekcja Kolei przesłała projekt przystanku z wyliczeniem przybliżonych kosztów na 20.000 koron. Z uwagi na wysokie koszty Zarząd Dóbr Żywieckich 7 stycznia 1919 r. powiadomił Dyrekcję kolei w Krakowie, że rezygnuje z urządzenia przystanku.

W roku 1920 Polska odzyskała część Górną Orawę, tę okazję wykorzystali działacze ludowi na czele z Józefem Chorążym (vulgo Siuda) z Gminy Sidzina, który był

założycielem OSP w Sidzinie, pełnił funkcję zastępcy Naczelnika Gminy. Dobrze był zorientowany w sytuacji politycznej i potrzebach mieszkańców wiosek orawskich, które po odzyskaniu niepodległości powróciły do Polski, a ta o nich nie pamiętała, wykorzystał więc akcent patriotyczny w staraniach o budowę przystanku kolejowego. Niestety aktywność społeczna Józefa Chorążego w środowisku ludowców, jako prezesa SL podczas II wojny światowej została wykorzystana do działalności w „Goralenvolku”, co wpłynęło na stworzenie jego negatywnego wizerunku po wojnie.

Uzasadnieniem konieczności budowy przystanku był fakt powrotu do Polski orawskich wsi Lipnica Mała, Lipnica Wielka, Zubrzyca Dolna, Zubrzyca Górna i Podwilk. Wsie te chociaż należą do Polski, to z wnętrzem kraju nie mają dobrego połączenia. Ważnym również powodem starań o budowę przystanku był fakt dużego wzrostu ruchu turystycznego i mody na wyjazdy na letniska w górach.

21 marca 1921 r. w imieniu Zwierzchności Gminy Sidzina, zastępca Naczelnika (gminy) Józef Chorąży wystąpił do „Wysokiej Dyrekcji i Zarządu Państwowego Dóbr Arcyksięcia Karola Stefana w Żywcu”¹ z zapytaniem

¹ Dekretem Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego z 16 grudnia 1918 r. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych ustanowiło przymusowy zarząd państwowy nad majątkiem należącym do arc. Karola Stefana, który został zniesiony 24 sierpnia 1924 r. Po uzyskaniu polskiego obywatelstwa arc. Karol Stefan darował część posiadłości Akademii Umiejętności- 6 795,97 ha obszarów leśnych w Zawoi, Skawicy, Sidzinie, Bystrej Podhalańskiej, Juszczyńcu, posiadłości rolne w Sporyszu, Starym Żywcu, Lipowej, Jawiszowicach, Brzeszczach, Dankowicach, Kaniowie Wielkim, Bestwince, Ciężynie, Lipniku i Bulowicach o pow. 3 728, 21 ha i działki budowlane o pow. 114, 35 ha w Gminie Przecieszyn, Zarzecze i Bystra Podhalańska, na których wybudowano min. Domy dla uchodźców ze Śląska Cieszyńskiego. W 1925 r. darował grunt pod sanatorium dla chorych na gruźlicę w Rajczy.

Ogłoszenie o uruchomieniu linii kolejowej Żywiec- Nowy Sącz

o partycypację w ewentualnych kosztach i z prośbą o wsparcie starań o budowę przystanku tak uzasadniając konieczność budowy przystanku kolejowego; „Sąsiednie gminy² z przyłączonej do Polski Orawy; Zubrzyca Górna, Zubrzyca Dolna, Lipnica i Podwilk, zwracają się do tutejszej Zwierzchności gminnej z propozycją, by rozpocząć wspólne starania u Kompetentnych Władz o otwarcie przystanku osobowego na linii kolejowej żelaznej pomiędzy Osielem a Jordanowem - w Bystrej, gdzie istnieje ładownia towarowa Zarządu Dóbr Arcyksiążęcych w Bystrej. Albowiem stacje kolejowe w Czarnym Dunajcu, Chabówce i Rabie Wyżnej, z powodu znacznego oddalenia są dla tych gmin niedogodne. Ponieważ gminie Sidzina, a należy przypuszczać, że gminie Bystra - zależy na tym bardzo aby przystanek kolejowy w Bystrej był otworzony, bo zyskałoby się około 4 km bliżej od stacji Osielec lub Jordanów...”

W odpowiedzi na przesłaną prośbę, został zaproszony 5 maja 1921 r. na rozmowę z Zarządem Dóbr Żywieckich w Żywcu Józef Chorąży. Po otrzymaniu zapewnienia pomocy i wsparcia w staraniach o budowę przystanku, Zwierzchności gmin Sidzina, Bystra, Zubrzyca Dolna, Zubrzyca Górna, Lipnica Mała i Lipnica Wielka, przy pisemnym wsparciu Zarządu Dóbr Arcyksiążęcych i Urzędu Parafialnego w Sidzinie, wystąpiły pismem z 6 czerwca 1921 r. do „Wysokiej Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie” z prośbą „o utworzenie i otwarcie przystanku osobowego i towarowego na linii kolejowej Kraków - Zakopane, na przestrzeni pomiędzy stacjami Osielec i Jordanów a w szczególności na terytorium gminy Bystra, obok budki kolejowej nr 65 (budka droźnika kolejowego na przejeździe)

w miejscu gdzie istnieje podwójny tor i ładownia kolejowa towarowa należąca do Zarządu Państwowego Dóbr Arcyksięcia Karola Stefana w Żywcu” z uzasadnieniem, że „Utworzenie tego przystanku kolejowego okazuje się bowiem niezbędnie potrzebnym dla ludności bardzo znacznego terytorium, pozbawionego dotąd połączenia z siecią dróg kolejowych - a również przedstawia się korzystnym dla Skarbu kolejowego. Wskutek bowiem przyłączenia do Państwa Polskiego części Orawy- gminy orawskie przyłączone do Polski odcięte zostały od linii kolejowej biegnącej po dawnym Podkarpaciu węgierskim ze stacją w Trstanie a natomiast weszły w skład obszaru, który przecina polska linia kolejowa podkarpacka Kraków- Zakopane. W rozumieniu tego interesu przyłączonych do Polski gmin orawskich z gościńcem biegnącym przez gminy Sidzina i Bystra. Cała budowa tego gościńca nie dałaby wielkiego rezultatu gospodarczego, gdyby nie umożliwiła połączenia całej tej części kraju z linią kolejową. Wszystkie interesowane gminy orawskie, które uzyskują obecnie wygodne połączenie drogowe z gminami Sidzina i Bystra, a mianowicie Zubrzyca Dolna, Zubrzyca Górna, Lipnica Wielka i Lipnica Mała - podobnie jak gminy Sidzina i Bystra, położone są w przepięknej górskiej, lesistej okolicy i nadają się na znakomite klimatyczne letnisko- których wykorzystanie zależy jednak wyłącznie tylko od dogodnego połączenia z siecią kolejową.”

Prośba z 1921 r. została przez władze kolejowe załatwiona odmownie. Niezrażeni odmową inicjatorzy budowy przystanku, postanowili wykorzystać w swych działaniach osoby powszechnie znane i poważane, wywodzące się z Bystrej i Sidziny, a to pochodzącego z Bystrej dr. Jan Bednarskiego - (Starosta Spisko Orawski), jego brata Stanisława - (dyr. Gimnazjum św. Jacka w Krakowie), dr prawa Władysława Tempkę z Sidziny, który był wychowankiem i pupilem dyrektora gimnazjum św. Jacka, a jego ojciec był kolegą dyrektora.

Lata w których postanowiono budować przystanek, w gospodarce krajowej były latami trudnymi. W kraju w galopującym tempie rosły ceny. Jak donosiła Gazeta „Czas” z dnia 16 sierpnia 1923 r. „Silny wzrost cen na targu, aby go powstrzymać w Krakowie powstał obywatelski komitet dla zwalczania drożyzny”. Dla zobrazowania ówczesnej drożyzny przykład cen produktów rolnych; 1 l. mleka zbieranego - 300 mk, mleka niezbieranego 3800 - 4000 mk, 1 l. śmietany słodkiej 5000 mk, 1 l. śmietany kwaśnej 10 000- 12 000, 1 kg masła 75- 80 000 mk, 1 jako 180 mk, 1 kg jabłek 5- 16 000 mk, kura- 50- 100 000 mk, kaczka 40- 70 000 mk.

Ustalone przez kolej warunki tworzenia przystanków całym kosztem obciążały organizatorów pomysłu. Kosztorys na budowę przystanku z roku 1921 opiewał na kwotę 16.200.000 zł. (a w 1918 było już 20.000.000 zł). Była to kwota znaczna, zwłaszcza dla Bystrej, która nie dysponowała żadnym majątkiem gminnym. Do tego

² Do 1934 r. każda wioska stanowiła samodzielną gminę. Gminy zbiorcze powstały w 1934 r.

doszła opieszałość i zła wola kilku osób z Rady Gminy w Bystrej i wydawało się, że budowa upadnie.

Niejako wariantem zastępczym, był pomysł Józefa Chorążego by wybudować kolejkę wąskotorową z Bystrej przez Sidzinę, Zubrzycę, Jabłonkę, Piekielnik do Czarnego Dunajca. Do tego pomysłu zaangażował dyrektora Gimnazjum im. św. Jacka w Krakowie, Stanisława Bednarskiego, pochodzącego z Bystrej i jak go określił człowieka wielkich zalet i wpływów. Dyr. Stanisław Bednarski zasięgnął opinii prawnej u swego wychowanka i pupila, jak sam określił adwokata dr Władysława Tempkę, który mieszkał w Krakowie przy ul. Floriańskiej 26 II p. Do przeprowadzenia pomiarów geodezyjnych zaproponował emerytowanego specjalistę inż. Skrzyżowskiego, mieszkającego w domu prof. UJ Józefa Łazarskiego przy ul. Dietla.

Z przesłanego przez adwokata Władysława Tempkę pisma wynika, że ilość aktów prawnych dotycząca planowanego przedsięwzięcia jest nie tylko duża ale niespójna i bez udziału prawnika nie uda się załatwić sprawy zezwolenia o staranie o budowę linii kolejowej, ponadto z takim przedsięwzięciem związane są ogromne nakłady finansowe.

Przedsięwzięcie to było ponad możliwości ówczesnych gmin. Konieczne było zawiązanie spółki akcyjnej, wykonanie map, uzyskanie ziemi pod przebieg trasy,

pomiary geodezyjne, a najważniejszym pozyskanie materiału i sprzętu. W tym celu konieczne było nawiązanie współpracy z wojskiem, bo tylko wojsko miało możliwości „zdobycia szyn”, wagonów i lokomotywy. Po przeanalizowaniu kosztów i możliwości lokalnych, zrezygnował z tego pomysłu.

Dyrektor Stanisław Bednarski twierdził, że „Sidzina ma szczególnie myślących nie tylko o swoim podwórku, takich jak Lipkowie, Majowie, Tempkowie, Trzopińscy i dlatego podsunął myśl, że dla podniesienia poziomu życia mieszkańców byłoby dobrze urządzić na potokach górskich elektrownię (elektrownię taką na Ciśniawie zbudował Jan Pastwa, w młynach instalowano również turbiny elektryczne). Dla pozyskania środków pieniężnych przez mieszkańców wsi, dyr. S. Bednarski proponował, by zorganizować skup jaj, których w Sidzinie jest dużo. Jest materiał na wykonanie skrzynek, w których jajka można by wywozić za granicę. „Dlaczego mogą handlować jajami z Anglią Żydzi, którzy skupują jajka od Polaków, a nie mogliby tego robić bezpośrednio Polacy?”.

opracował Tadeusz Uczniak

Ciąg dalszy artykułu w kolejnym wydaniu Biuletynu Samorządowego

Przydomowe oczyszczalnie ścieków

Informujemy, że na instalacje przydomowych oczyszczalni zostanie ogłoszony drugi przetarg.

Z końcem grudnia został ogłoszony przetarg na ich budowę, do którego przystąpiły trzy firmy.

W wyniku postępowania okazało się, że 2 firmy złożyły oferty, które nie spełniają wymagań zawartych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia,

natomiast trzecia firma wniosła wadium niezgodnie z obowiązującymi przepisami PZP.

W takiej sytuacji zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, złożone oferty podlegają odrzuceniu, a z powodu braku innych ofert, 25 marca 2021 r. przetarg został unieważniony. Zawiadomienie o jego unieważnieniu oraz powody podjęcia takiej decyzji zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Bystra-Sidzina.

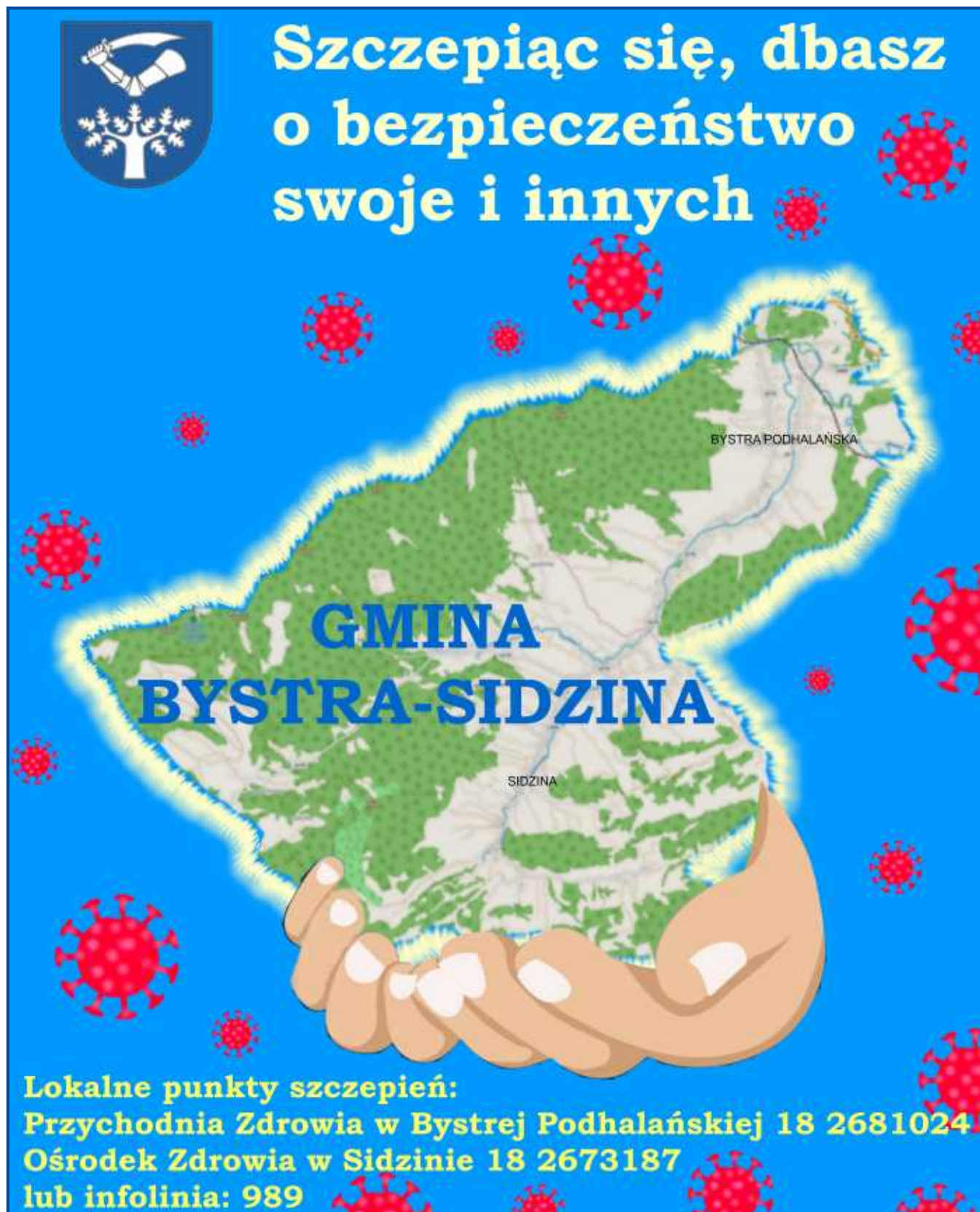
Jedna z firm – Ekodren, odwołała się od tej decyzji do Krajowej Izby Odwoławczej w Warszawie. 28 maja 2021 r. odwołanie to zostało oddalone, tym samym podtrzymując prawidłowość decyzji o unieważnieniu przetargu. Niestety to odwołanie opóźniło o ponad 2 miesiące ogłoszenie kolejnego przetargu, który zostanie ogłoszony na początku lipca br.

Pomimo napotkanych trudności z wyłonieniem wykonawcy przydomowych oczyszczalni ścieków, termin ich budowy jest niezagrożony, bowiem mija dopiero z końcem czerwca 2022 r. (A.N.)

Szybsza droga do terminu szczepienia

Aby zarejestrować się na szczepienie wystarczy wejść na stronę internetową <https://pacjent.erejestracja.ezdrowie.gov.pl> i przejść do e-rejestracji. Następnie należy wybrać jedną z dwóch ścieżek: „rejestracja bez profilu zaufanego” lub „rejestracja przez profil zaufany”. Rejestracja bez profilu zaufanego służy tylko do umawiania terminu szczepienia – nie można go jednak w ten sposób zmienić lub anulować. Wybierając szybszą rejestrację, podać należy: nazwisko, swój PESEL lub PESEL dziecka i numer telefonu (telefon należy mieć wówczas przy sobie). Po wpisaniu danych wystarczy kliknąć opcję „Zarejestruj się”.

**Szczepiać się, dbasz
o bezpieczeństwo
swoje i innych**

**GMINA
BYSTRA-SIDZINA**

BYSTRA PODHALAŃSKA
SIDZINA

Lokalne punkty szczepień:
Przychodnia Zdrowia w Bystrej Podhalańskiej 18 2681024
Ośrodek Zdrowia w Sidzinie 18 2673187
lub infolinia: 989

GOKPTiS

Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu

zaprasza na

Bystra-Sidzina

WAKACJE 2021

Atrakcje czekają w lipcu i sierpniu

- zabawy i gry ruchowe na świeżym powietrzu,
- zabawy i gry terenowe - podchody, zabawa w chowanego - Skansen
- zajęcia plastyczno-manualne (z wykorzystaniem papieru, plasteliny, masy plastycznej, malowanie na szkle)
- wycieczki piesze, spacer, ogniska
- zajęcia kulinarne (przygotowanie różnych pyszności i degustacja)
- zajęcia z robotyki,
- atrakcyjne wycieczki wyjazdowe,
- mini konkursy, gry planszowe,
- zajęcia informatyczne i ruchowe

Ponadto, w każdy czwartek o godz. 17.00 do budynku OSP w Sidzinie zapraszamy chętnych na zajęcia NORDIC WALKING

Na zajęcia prosimy zabrać kijki i dobry humor

Harmonogram wakacyjny:

Poniedziałek - godz. 11:00-15:00
remiza, GOKPTiS Sidzina

Wtorek - godz. 11:00-15:00
remiza, GOKPTiS Sidzina

Środa - godz. 11:00-15:00
Skansen w Sidzinie
(wyjście spod OSP w Sidzinie)

Czwartek - dzień wolny

Piątek - godz. 11:00-15:00 - remiza, GOKPTiS Sidzina

Czekamy na Was!!!

tel. 500 139 508 lub 18 26 99 001